

5

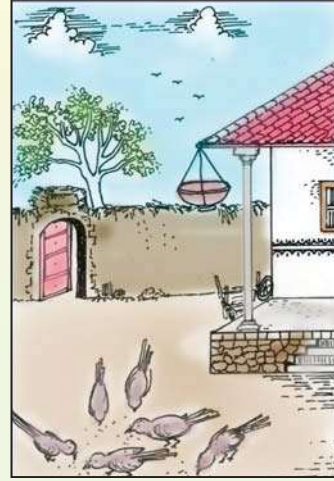
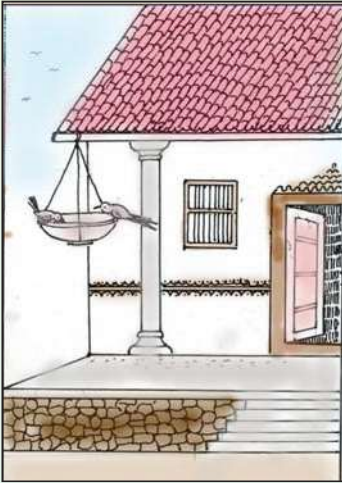
चटक ! चटक !

चटक चटक, रे चटक !

चिक् चिक् कूजसि त्वं विहग !

नीडे निवससि सुखेन डयसे

खादसि फलानि मधुराणि ।

विहरसि विमले विपुले गगने

नास्ति जनः खलु वारयिता ॥

मातापितराविह मम न स्तः

एकाकी खलु खिन्नोऽहम् ।

एहि समीपं चिक् चिक् मित्र ।

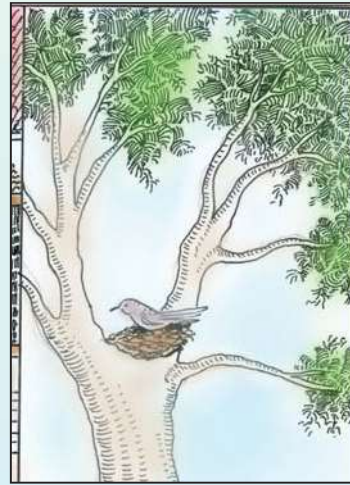
ददामि तुभ्यं बहुधान्यम् ॥

चणकं स्वीकुरु पिब रे नीरं

त्वं पुनरपि रट चिक् चिक् चिक् ।

तोषय मां कुरु मधुरालापं ।

पाठय मामपि तव भाषाम् ॥

ટિપ્પણી

ચટક હે ચકલી વિહગ હે પક્ષી નીડે માળામાં ગગને આકાશમાં વારચિતા રોકનાર ચિન્ન: દુઃખી ચળકમ્ ચણ તોષય સંતોષ આપ. માતાપિતરાવિહ - માતાપિતરૌ ઇહ માતા અને પિતા અહીં પાઠય ભણાવ. હયસે (તું) ઊડે છે.

વિશેષ:

ચિન્નોહમ્ - ચિન્ન: અહમ્

સ્વાધ્યાય:

1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી ઉચ્ચારણ કરો:

ચિવ્ ચિવ્, નિવસસિ, વારચિતા, માતાપિતરાવિહ, ચિન્નોહમ્, બહુધાન્યમ્, મધુરાલાપમ્ ।

2. પક્ષીની સામે યોગ્ય રંગનાં નામનાં જોડકાં જોડો.

હંસ:	<input type="text"/>	૧	હરિત:
કોકિલ:	<input type="text"/>	૨	શ્વેત:
શુક:	<input type="text"/>	૩	ચિત્રિત:
કપોત:	<input type="text"/>	૪	કૃષ્ણ:
મયૂર:	<input type="text"/>	૫	કપોત:
		૬	પીત:

3. ખાલી જગ્યા પૂરો:

- (૧) ચટક: _____ નિવસતિ ।
(૨) ચટક: _____ ચ્રાદતિ ।
(૩) ચટક: _____ વિહરતિ ।
(૪) ચટક: _____ વદતિ ।

4. ઉદાહરણમાં આપેલ ક્રિયાપદ જેવાં અન્ય ક્રિયાપદો કાવ્યમાંથી શોધીને લખો અને બોલો:

ઉદાહરણ : કૂજસિ, નિવસસિ

5. રેખાંકિત શબ્દોના સ્થાને કૌંસમાં આપેલ શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને અન્ય વાક્યો બનાવો:

- (૧) ત્વં નીરં પિબ । (દુગ્ધમ્, રસમ્, શીતપેયમ્)
(૨) ત્વં ચળકં સ્વીકુરુ । (પુસ્તકમ્, ધનમ્, પારિતોષિકમ્)
(૩) ત્વં ચિવ્ ચિવ્ વદ । (ગીતમ્, શ્લોકમ્, સંસ્કૃતમ્)

પ્રવૃત્તિ

- પક્ષીઘરની મુલાકાત લો.
- તમારા મિત્રો સાથે મળીને પક્ષીપોથી બનાવો.
- “પક્ષીઓની આપણા જીવનમાં ઉપયોગિતા” વિષય ઉપર જૂથચર્ચા કરો.
- પક્ષી પરનું અન્ય સંસ્કૃત ગીત શોધો અને ગાન કરો.
- તમારા આંગણામાં કયાં કયાં પક્ષી આવે છે ? તેમાંથી તમને કયું પક્ષી સૌથી વધુ ગમે છે ? તેની વિશેષતા લખો.

જ્ઞાતવ્યમ્

● મૂલકમ્ - મૂળો	● ગાજરમ્ - ગાજર
● આલુ: - બટાકો	● કુષ્માણ્ડ: - કોળું
● કોશાતકી - ભીંડો	● પટોલ: - પરવળ
● પલાણ્ડુ - ડુંગળી	● અલાબુ: - દૂધી